

Fólkatings- valið.

I.

Nú verður fólkatingsval í Føroyum hin 11. november.

Teir menn, ið bjóða seg fram, eru harrarnir Jóanes bóndi Patursson, A. Samuelsen, sýslumaður og P. M. Dam, lærari.

Hesir triggja harrar eru lögtingsmenn, og ein og hvør, sum fylgt hefur við í blóðunum, kennir teirra starv á tingi. Meðan P. M. Dam av øllum alvi hevur barst fyrri at fáa í gylti allar tær lógir, sum kunna vera til gagns fyrri hin minna mannin, so hava hinir báðir sett fótur í spenn ímóti. Domir í so máta tróta ikki. Vit kunna nevna nokur, sum ellisrentulóg, invalidurentulóg, kostskúlamálið, jarðahvalslógin, bankamálið, apotekaramálið, læknamálið, sakføraramálið o. s. fr.

Hvussu J. Patursson hevur mótarbeitt jarðareformin um almanna kunnugt. Eg vil ikki troytta lesararnar við at tæða øll hesi mál út í æsir. Eg vil bert siga, at øll hesi mál meira og minni eru lívsmál fyrri hin minna mannin her á landi. Á valdegnum eiga øll arbeiðsfólk og allir fiskimenn at stemma á P. M. Dam. Kemur hann niður á Danating, so vita vit, at øll hesi mál og mong onnur verða framd til bata fyrri hin ognarleysa Føroyingin.

Hinir báðir mennir, Patursson og Samuelsen hava nú í eitt mannaminni sitið niðri á Danatingi. Hvat hava teir gjørt til gagns fyrri land og fólk. Eg vil ikki siga, at einki er gjørt. Eg kann t. d. nevna kaiurnar í Havn, á Tvoroyri og í Vági og nakrar stubbar av akvegi onkustaðni í landinum; men út yvir tað siggja vit einki. Og hvat er hetta at tala um í eitt heilt mannaminni? Hetta er nakað eins og at ugga småbørn við sukurmola.

Lívið krevur, at her má gerast nakað til gagns fyrri vinnulívið, og tað batar einki, um ein lítill lappi verður ásettur her og har. Tá eitt klæði er rotíð, kann tað ikki bata at seta nakrar botir á tað. Nei, tað má tveitast burtur og eitt nýtt má fáast aftur í staðin fyrri.

Vinnulív okkara er komið í slíkt ólag, at nú má tað broytast heilt frá grundini av, og tí má P. M. Dam veljast niður á Danating. Hann er tann einasti, ið kann útinna tað stórverk, ið nú krevist.

Hitt privata kapitalistiska systemið er ikki hóskandi her á landi; tí er skilið so ringt, sum tað er. Vit megu øll fylkjast óksl móti akslum og ganga ta socialdemokratisku leiðina.

Mótið tí fjøllment á valdegnum og stemmið á P. M. Dam!

II.

Harrarnir J. Patursson og A. Samuelsen, sum nú bjóða seg fram sum valevni til fólkatingsvalið, hava í eitt mannaminni sitið á Danatingi. Hvørjarskreytir hava teir gjørt í øll hesi ár?

Lesu vit »Dimmalætting«, so siggja vit kunningingar um eina tvangsauktiónina fyrr og aðra eftir. Ein fiskimaður fyrr og annar eftir fer á húsagang.

Skipini, sum eru einasti stuðul okkara eru flest øll tey somu sum vóru, fyrst ið vit kunnu minnst. At tonn tíðarinnar hevur sett merki sítt á tey, vita vit.

Nakrir menn hava roynt at keypa nýggj skip; men teir eru flest allir farnir av knóranum. Harfyri tora menn ikki at keypa skip. Arbeiðsloysi, neyð og armóð stendur nú fyrri durunum og er tíverri longu víða hvar í Føroyum. Løgtingið ger einki fyrri at bota um víðurskiftini og ríkisdagsmennir gera hvaðna minni. Um hesi vánaligu víðurskifti landsins hevur nú í summar staðið hart stríð á lögtingi. P. M. Dam var einsamallur í tí partinnum, sum segði, at illa stóð til og at nakað mátti gerast, allir hinir sögdu, at væl stendur til.

Beint nú framman undan valinum skrivur »Dimmalætting« um øll tey nýggju skipini, sum lögtingið skal fáa til vegar. Hvi hevur tingið einki gjørt fyrr? Framman undan vali hava vit mangan fingið vøkur orð og feitt flesk — væl at merkja valgflesk; men hetta agnið er væl so rotíð nú. Eg hugsi, at einki skilafólkið býtur í tað.

Einaferð var hin socialdemokratiske ríkisdagsmaðurin Hans Nielsen úr Danmørk heruppi. Hann ógvaðist stórliga yvir, hvussu ringt arbeiðsfólk og fiskimenn í Føroyum høvdu tað. Hann talaði um hesi víðurskifti í danska ríkisdegnum, tá hann var niður aftur komin. Hann hugsaði óivað, at teir føroysku útsendingarnir fóru at taka undir við sær fyrri at royna at bota um víðurskiftini í Føroyum. Men tað gjørdur teir ikki. Tvørturími. Við Rytter undir lóðini fekk harra Samuelsen gjørt grin og látur burtur úr Hans Nielsen, og ekkóid í »Dimmu« svaraði aftur um Hans, »der havde været udenlands«. Hetta var meint við Hans Nielsen, sum hevði verið í Føroyum. Heim afturkominn til »den lille Bondeby« fortalte han nu stolt og kry til Fryd for store og for smaa om, hvad i fremmed Land han saa. Og skönt en Del deraf var sandt, var der dog megen Løgn iblandt. Alt, sum Hans Nielsen hevði sagt, varð soleiðis gjørt til eina stóra lygn, sum eingin kunde lurta eftir. Og tí liva tey føroysku arbeiðsfólkini og fiskimennir enn í somu korum ella verri enn tá.

Vilja tey fátaeku Føroya fólk fáa livilig kor, so megu tey móta fjøllment á valdegnum hin 11. november og stemma á **P. M. Dam.**

J. H. Danbjørg.

Tandlæge Kaaber

praktiserer i Klaksvig indtil 30. Oktober og paa Sudero fra ca. 15. November.

Klinikken i Thorshavn stadig aaben ved Tandlæge Frk. Hansen.

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3.

Hovedkontoret i Thorshavn tillige aabent 6—7 for Ind- og Udbetalinger.

Tjúkkir, vælseymaðir manfólka-vestrarfrakkar

frá 49,50 til 87 kr., fyrri ungar dreingir 36,50 kr., nýmótans.

Kvinnu-vestrarfrakkar við pelskraga

frá 39 til 158 kr.

Regnfrakkar

fyrri kvinnur og menn frá 18 til 39,50 kr.

Do.

fyrri børn frá 6,50 til 10,50 kr.

Manfólkafrakkar,

bláir og ymis litir, frá 32 til 58 kr.

Skjurtur,

ymist litir, frá 4,85 til 8,70 kr. við ella uttan flippum, hvítar, uttan flippur, frá 5,20 til 9,50 kr.

Hosur

frá 0,80 til 1,50 kr. Biligari koma síðst í november mánað.

Sokkar,

maco, ull, silki, ekta silki, frá 1,10 til 3,65 kr.

Flippur,

øll slog. Merki »Lovemærke« frá 0,65 til 1,10 kr.

Silkislips

frá 0,85 til 4,00 kr.

Seingja- og ferðateppir

frá 2,15 til 9,75 kr.

Handklæðir og lummaturlæðir

og ymsar aðrar manufakturvørur.

Kuffertir og leðurvørur

í stórum úrvali. Kambar, rakibleð og -maskinur.

SKÓTOY

tíl kvinnur, menn og børn, í heilt stórum úrvali til biligari prísir. Galosjur til kvinnur, menn og børn og gummistivlar koma í november.

Orðrar til bygdarnar verða avgreiddir samvitskufult og móti postkrevjan.

HAVNAR KONTANTHANDIL P.f

Politiskur fundur í Havn.

Hóskvöldið var politiskur fundur í Sjóneikarhúsinum. A. Samuelsen og Dam gjørdur fundin, og við mikið stríð og strev var tað eydnast teimum at fáa J. Patursson við.

A. Samuelsen innleiddi við at siga, at socialistar høvdu vunnid ein stórsigur í Danmark; tað vísti at ministerið var sterkt, og at Stauning var álitið hjá donskum veljarum. Hann segði seg álitið at hava kunnað arbeiðt væl saman við ministerinum Stauning og mælti áhoyrarunum til at velja seg aftur til fólkatingsmann.

P. M. Dam vísti á, at bæði sambands- og sjálfstýrisflokkurir vóru afturhaldsflokkar (konservativir). Tað sást best, av tí úrsliti, teir vóru komnir til eftir at hava virkað í 30 ár. Um fólk stóðugt vildu halda uppá afturhaldið, so kundu tey bert

stemma uppá annan teirra, — hvønn, ja, tað gjørdi tað sama, teir vóru politiskir tvillingar. Men ynsktu fólk, at nakað munagott framsig skuldi verða burtúr fyrri hitt arbeiðandi fólkíð og harvið landið sum heild, so var bert ein vegurin at ganga: javnaðarleiðin.

Hann nevndi so domi eftir domi uppá hvussu einigir hansara mótstøðumenn høvdu verið í tinginum í at køvt mál eftir mál, ið kundu verið til frama fyrri fiskimenn og arbeiðarar, t. d. turkíhúsið í Miðvági. Til hetta høvdu mótstøðumennir ikki eitt einasta orð at siga.

Hann vísti á, hvussu sjálfstýrismenn við J. P. á odda høvdu køvt málið, tá socialistar á fyrsta sinni lögdu jarðaspurningin inn á ting. Málið innihelt m. a. uppskot um, at kongs- og prestajørðin skuldi verða lögtingsins ogn. Men tað var lætt at skilja, at so var, tí nú vistu øll, at J.P. vildi hava alla føroyska jørð til privatogn. Og

so kundu teir jarðaleysu hava loyvi til at rópa hurra fyrri tí føðilandi, sum teir einki áttu í. J. P. og aðrir royndu við ósannindum at vísa fólk at jarðareformurin var til skaða fyrri landið, ístaðin fyrri, sum hann veruliga er, til stóran bata.

Í Grønlandsmálinum var hann ivaleysur, at allir Føroyingar vóru á einum máli, eisini hesir triggja fólkatingskandidatarnir. Hann helt seg hava stórra møguleikar at gera nakað munagott í hesi sak, tí sum socialistur kundi hann dagliga ávirka parlamentin í Danmark, sum jú sótu í stórum fleirtali.

Hin einasti vegurin burtur úr tí ófori, Føroyar vóru komnar í, var at fáa landshandil við øllum stórvörum (koli, salti, olju o.o.) fyrri at veita tinginum pening at arbeiða við. Útflutningurin mátti centraliserast.

J. Patursson helt eina roðu, sum hann hevur hildið ár eftir ár í eini 20—25 ár (søgulig við mistøkum, sum vant). So talaði hann um jarðareformin og Grønlandsmálið. Stuttligt var at hoyra, hvussu hann royndi at lemja jarðareformin.

Síðani høvdu ymsir orðið, harimillum N. Niclasen úr Sør-vági, ið gjørdi seg so aldeilis til láters, sum eingin maður fyrr hevur gjørt seg á fundi í Havn.

Í orðskiftinum um jarðareformin kundi J. P. ikki forsvara nakað av tí, hann hevði sagt, so tað er forstáligt, at hann vil ferðast einsamallur um landið.

Fyrri javnaðarmannin var hesin fundur ein stórur sigur.

Lætt er at verja, har eingin er at herja!

Jóannes bóndi Patursson, ið hevur boðið seg fram til fólkatingsmann, hevur longu ferðast víða um landið og agiterað — tað tykist, sum hann ikki reiðiliga hevur hug ella dirvi at fylgjast við hinum kandidatunum og skifta orð við teir, men roynir at vinna ein hettkeyptan sigur, har hann kann rokna við lítilli ella ongari mótsöðu.

Týskvöldið helt hann fund í Miðvági, har hann eina og aleina talaði um jarðareformin og greiddi frá honum á sín egna lagna hátt. Hann talaði í tveir timar; men at lata nakran annan fáa orðið, tað tordi hann ikki! Hann hevur jú sínar egna hugsanir um jarðaspurningin og greiðir tær fyrri fólk á sín hátt! Men tað eru egininteressurnar, hann heldur seg verja, so tað er kanska lítið at siga til. N. Niclasen, góðseigarin í Sørvági endaði fundin og segði frá, at eingin kunde fáa loyvi at tala, tí nú skuldu teir til Sandavágs at halda fund.

Ein Miðvingur fekk tó loyvi til at bera eina heilsan fram fyrri stórbóndan í Kirkjubø. Hann segði, at P. M. Dam hevði biðið seg á almennum fundi sagt Jóannes frá, at bæði A. Samuelsen og hann høvdu ringt hann upp fyrri at bjóða honum til